

Biblioteksutveckling Östergötland

Handlingsplan
Tillgänglighet
Biblioteksutveckling Östergötland
2023-2025

BAKGRUND.....	3
ÖVERGRIPANDE MÅL.....	3
MÅL FÖR BIBLIOTEKSUTVECKLING ÖSTERGÖTLAND.....	3
DEN FYSISKA MILJÖN – LOKALER, SKYLTVNING OCH UTRUSTNING	4
KUNSKAPEN OM FUNKTIONSNEDSÄTTNING OCH VAD OLIKA FUNKTIONSNEDSÄTTNINGAR INNEBÄR.....	4
UTÅTRIKTAD VERKSAMHET – WEBB, INFORMATION- OCH MARKNADSFÖRING.....	4
INTEGRERING I BIBLIOTEKSUTVECKLINGS ARBETE.....	4
SAMARBETEN OCH OMVÄRLDSBEVAKNING.....	5
UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	5

Bakgrund

Målet för svensk handikapp-politik är att personer med funktionsnedsättningar ska bli fullt delaktiga i samhällslivet. Staten ska vara ett föredöme i arbetet med att göra hela Sverige tillgängligt. Det står uttryckligen i ”Från Patient till medborgare”, den nationella handlingsplan för handikappolitiken, som antogs av riksdagen år 1999/2000.

Från och med första januari 2014 gäller också en ny bibliotekslag. I den gäller att samtliga bibliotek (regionala biblioteksverksamheter, folkbibliotek med flera) har ett utvidgat ansvar för vissa grupper. En av de prioriterade grupperna är personer med funktionsnedsättning. Det innebär att de ska ges särskild uppmärksamhet, bland annat genom att utifrån sina olika behov och förutsättningar erbjudas litteratur, media och tekniska hjälpmedel.

Från och med 1 januari 2015 gäller även ett tillägg i Diskrimineringslagen, som klassar bristande tillgänglighet som en form av diskriminering. Tillägget gäller alla offentliga verksamheter oavsett antalet anställda.

Från och med 2019 ska alla offentliga verksamheters webbsidor, e- tjänster med mera följa EU:s nya webbdirektiv och standarden WCAG 2.1 AA (med uppgraderingar). Den 1 juni 2025 börjar Tillgänglighetsdirektivet att gälla i hela EU. Det ställer krav på tillgänglighet på en rad kommersiella produkter och tjänster, däribland e-boken. Det kommer att påverka bokbranschen men också biblioteken.

Övergripande mål

Målet för tillgänglighetsarbetet vid Biblioteksutveckling Östergötland är att personer med funktionsnedsättning ska kunna arbeta vid, besöka och utnyttja verksamheten på samma sätt som personer utan funktionsnedsättningar.

Detta rör inte bara den fysiska miljön utan även webb och övrig information.

Biblioteksutveckling Östergötland ska också arbeta för samma mål för folkbiblioteken i länet och den gemensamma webben Götabiblioteken.se

Mål för Biblioteksutveckling Östergötland

- Den fysiska tillgängligheten ska vara bra och även förbättras när så krävs.
- Arrangemang, konferenser mm som anordnas ska alltid ske i anpassade lokaler med hörselslinga och hiss.
- Alla produkter och tjänster som kan upphandlas direkt av Biblioteksutveckling Östergötland ska tillgänglighetsgranskas. Enheten påpekar också för sin huvudman Region Östergötland i de fall regionens upphandling inte håller måttet för tillgänglighet vad gäller de tjänster som används av Biblioteksutveckling Östergötland.
- Den interna kunskapen om vilka hinder olika funktionsnedsättningar innebär och vad det betyder i vardagen, till exempel vid ett besök på biblioteket eller på en hemsida, ska ökas.

- Biblioteksutveckling Östergötlands webb ska vara utformad så att alla besökare kan hitta information och fakta där. Informations- och marknadsföringsmaterial ska följa standard för tillgänglighet.
- Biblioteksutveckling Östergötland ska ha en ansvarig utvecklingsledare för tillgänglighet.
- Biblioteksutveckling Östergötland ska ha en aktiv omvärldsbevakning inom området
- Biblioteksutveckling Östergötland samarbetar med lokala, regionala och nationella nätverk, organisationer och myndigheter inom området.

Den fysiska miljön – lokaler, skyltning och utrustning

Biblioteksutveckling Östergötlands lokaler är inventerade och tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Biblioteksutveckling Östergötland har ett portabelt ljudutjämningsystem som kan användas i bibliotekets mötesrum, fikarum mm samt att ta med vid möten/mindre föreläsningar i andra lokaler. Vid större evenemang används tillgängliga lokaler med hörselslinga.

Kunskapen om funktionsnedsättning och vad olika funktionsnedsättningar innebär

Kunskapen om vad olika funktionsnedsättningar innebär i vardagen ligger idag på en relativt hög nivå inom Biblioteksutveckling Östergötland. Men medarbetarna behöver ändå ökad kunskap om de flesta funktionsnedsättningar och bemötande. Likaså kontinuerlig övning i att använda och förstå betydelsen av hjälpmedel som skärmläsarprogram etc.

Alla på Biblioteksutveckling Östergötland har inventerat sina processer vad gäller tillgänglighet och har beredskap för vilka krav och anpassningar som respektive verksamhet kräver för att uppfylla och utveckla tillgänglighetskraven.

Biblioteksutveckling Östergötlands utvecklingsledare inom området omvärldsbevakar, deltar i relevanta fortbildningar och sprider kunskaperna vidare till personalgruppen och kontakter med folkbiblioteken.

Utåtriktad verksamhet – webb, informations- och marknadsföring

Biblioteksutveckling Östergötlands webb är utformad och granskad enligt gällande tillgänglighetskrav och revideras ständigt i takt med nya webbdirektiv.

Integrering i biblioteksutvecklings arbete

Biblioteksutveckling Östergötland arbetar i team vilket innebär att tillgänglighet är en viktig del i all verksamhet och i alla projekt.

Samarbeten och omvärldsbevakning

Biblioteksutveckling Östergötland har tagit initiativ till en samrådsgrupp för tillgänglighet. Här ingår representanter för funktionshinderorganisationer och andra experter. Tanken är att medlemmar i organisationerna till exempel ska kunna fungera som experter och testpiloter för Biblioteksutveckling Östergötland och Götabibliotekens webbplatser.

Inom Götabiblioteken finns nätverket Göta Tillgänglighet med medlemmar från biblioteken i länet samt Tranås. Nätverket administreras via Biblioteksutveckling Östergötland och tog under åren 2015-2018 fram tillgänglighetsplaner för respektive bibliotek som revideras fortlöpande. 2019 togs även en taxonomi för tillgängligheten inom samtliga Götabibliotek fram.

Biblioteksutveckling Östergötland administrerar också en regional grupp för tillgängliga medier: Läsa på olika sätt, som framför allt inriktar sig på lättläst litteratur samt läsombud inom omsorg och LSS. I den gruppen ingår representanter från Funktionsrätt Östergötland, FUB, Biblioteksutveckling Östergötland, Demensförbundet samt studieförbundet Vuxenskolan.

Biblioteksutveckling Östergötland ingår i det nationella tillgänglighetsnätverket för regional biblioteksverksamhet och samverkar med bland andra Myndigheten för tillgängliga medier (MTM), Synskadades Riksförbund (SRF) och Funktionsrätt Östergötland i frågor kring tillgänglighet.

2025 kommer ett nytt tillgänglighetsdirektiv som berör biblioteken på många plan, det handlar bland annat om e-böckers utformning, tillgänglighet och anpassningar till olika hjälpmedel samt utlåningsautomater. Biblioteksutveckling Östergötland intensifierar bevakningen av, och planeringen inför, direktivet under 2023 och 2024.

Uppföljning och utvärdering

Revidering av hela handlingsplanen görs våren 2024.